

Netelenbos

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26507).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter! De fractie van GroenLinks heeft enige aarzeling moeten overwinnen om de staatssecretaris op dit zeer late uur nog te vragen een toelichting te geven op de gevolgen voor de begroting van Justitie van de besluitvorming in het kader van de Voorjaarsnota. Ik ben toch blij dat hij gekomen is. Idealiter zou mevrouw Halsema het woord hebben gevoerd, maar zij laat zich verontschuldigen.

De fractie van GroenLinks wil de eerste suppletore begroting 1999 van Justitie niet voor kennisgeving aannemen, want dan zou zij haar eigen parlementaire werk niet serieus nemen. Bij gelegenheid van de Voorjaarsnota is ruim 1,1 mld. toegevoegd aan de begroting van Justitie. De voorgeschiedenis van deze kwestie is eenieder bekend. Er heeft zowel in 1998 als in 1999 initieel een forse onderschatting plaatsgevonden van de kosten die verband houden met de komst van asielzoekers naar Nederland. Dat heeft in niet geringe mate bijgedragen aan het ontstaan van naar onze mening onnodige berichtgeving als zou het ons in Nederland over de schoenen lopen. Hier treft op zichzelf niemand schuld, maar het is wel een pijnlijke miscalculatie geweest die het draagvlak voor het vreemdelingenbeleid geen goed heeft gedaan. Dus nemen wij met meer dan gemiddelde belangstelling kennis van de wijze waarop de bewindslieden van Justitie het begrotingsproces aansturen.

Dat de regering heeft besloten het budget voor de kosten van asiel uit te breiden, heeft uiteraard de instemming van de fractie van GroenLinks. Mevrouw Halsema heeft reeds in het afgelopen najaar bij de behandeling van de begroting van

Justitie aangedrongen op een snelle verhoging van het budget. De staatssecretaris komt zijn toezegging die hij toen op dit punt heeft gedaan, na en daarvoor dank. Wat mijn fractie echter verbaast – en dan druk ik mij bescheiden uit – is dat er vervolgens bijna 200 mln. wordt gekort onder verwijzing naar een samenstel van nog in te voeren maatregelen. Niet alleen steunen wij deze maatregelen niet – daarover is op onderdelen al elders door mevrouw Halsema uitvoerig gesproken – maar wij betwijfelen ook de soliditeit, de inpasbaarheid en de haalbaarheid van dit pakket maatregelen. Daarom hebben wij de staatssecretaris gevraagd naar de Kamer te komen om nader tekst en uitleg te geven.

Het pakket maatregelen dat de staatssecretaris wil nemen, roept bij ons veel vragen op. De intensivering van het terugkeerbeleid is al jaren een politieke prioriteit, maar zonder zeer aansprekende resultaten. Kan binnen zes maanden een trendbreuk gerealiseerd worden? Berichten lijken eerder het tegendeel te bewijzen. Het aantal uitzettingen vanuit Ter Apel is vorig jaar gehalveerd ten opzichte van 1997.

Uitgeprocedeerde asielzoekers worden niet meer opgevangen. Dit is nog geen officieel beleid, alhoewel sommige woordvoerders daarop al stevig hebben gespeculeerd. Wordt dit met het oog op de begrotingsuitvoering van het lopende jaar deze zomer staande praktijk? Dit zou moeten, want anders heeft dit nog maar weinig betekenis voor de lopende begroting.

De vraag is waar de taakstellende verlaging van de kosten van centrale opvang met 5% op uitdraait. Het is eigenlijk een zeer forse doelmatigheidskorting, die op de termijn waarop ze wordt uitgevoerd grote risico's met zich brengt. Gaat het bijvoorbeeld om een soberder opvang die meer en meer via tentenkampen zal plaatsvinden?

Het is de vraag of het weigeren van asielzoekers zonder geldige papieren en zonder geldige verklaring daaromtrent tot de volume-effecten leidt die de staatssecretaris wenselijk acht. Veel praktijkjuristen relativeren het effect van deze wet.

Ook de uitplaatsing van asielzoekers naar gemeentewoningen onder beheer van het COA zou besparingen opleveren. Wij weten

echter niet om hoeveel woningen het gaat en wat nu precies de werkelijke besparing is.

Er wordt gespeculeerd op betaling van asieladvocaten op basis van no cure, no pay, zo lezen wij in de suppletore begroting. De minister van Justitie heeft bij gelegenheid van de schriftelijke ronde inzake het vergoedingsbesluit laten weten hiervoor niets te voelen. Hoe zit dat? Het lijkt bovendien ook strijdig met de bevindingen van de commissie-Maan.

De **voorzitter**: Had u al deze vragen niet schriftelijk kunnen stellen?

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Dat hebben wij voor een deel gedaan, maar daar hebben wij onvoldoende antwoord op gekregen. Het totaalbeeld van de effecten van de diverse maatregelen ontbreekt nog.

Voorzitter! De fractie van GroenLinks doet een beroep op de staatssecretaris om minimaal dit bezuinigingspakket van 200 mln. uit te stellen tot het jaar 2000. Los van de inhoudelijke beoordeling van de voorstellen zien wij niet hoe dit pakket tijdig en haalbaar kan worden ingevoerd met behoud van voldoende budgettaire effect in het lopende jaar. Het ware dan ook beter het asielvraagstuk niet opnieuw te belasten met een te gering budget, dit keer in de vorm van een naar wij vrezen onhaalbare taakstelling. Wij roepen de staatssecretaris op terug te keren naar het kabinet. Sinds vanmiddag weten wij dat de Voorjaarsnota nog niet af is, want er komt een Voorjaarsnota-plus. Laat hij van deze gelegenheid gebruik maken.

Staatssecretaris **Cohen**: Voorzitter! Het gaat bij het asielbeleid om grote bedragen, maar het kabinet heeft zijn uiterste best gedaan om die bedragen te vóteren waar dat nodig was. Dat betekent ook dat moet worden gekeken, mede in het licht van een aantal taakstellende maatregelen die in voorbereiding zijn en voor een deel al worden uitgevoerd, of er mogelijkheden zijn om die enorm hoge bedragen naar beneden te brengen. In het licht van het totale bedrag waar het om gaat, gaat het bij deze bezuiniging om een relatief beperkt bedrag. Zoals de heer Vendrik al heeft gezegd, zal een

Cohen

groot aantal maatregelen daaraan kunnen bijdragen. Ik heb op mij genomen om mijn uiterste best te doen dit te realiseren.

Ik noem enkele van die maatregelen. Zo is het weigeren van asielzoekers bij ongedocumenteerden een maatregel die al is ingegaan. Over intensivering van het terugkeerbeleid valt op dit moment nog niet zoveel te zeggen, omdat de terugkeernotitie binnenkort in het kabinet aan de orde komt. Van het niet opvangen van uitgeprocedeerde asielzoekers is al voor een deel sprake, in een iets andere vorm. Ik meen, kortom, dat het met al deze maatregelen bij elkaar mogelijk moet zijn om de taakstellende bezuiniging te realiseren.

Ten slotte nog een opmerking over de rechtsbijstand. Ik meen dat ik heel precies heb geantwoord op vraag 18 die hierop betrekking had. Het gaat hier om het aandacht besteden aan resultaatsafhankelijke beloningsvormen. Ik heb niet gezegd dat die direct zullen bijdragen aan de bezuiniging. Dat is uitgesloten, want het gaat om een onderzoek in die richting en het moet ook worden gelezen op de manier zoals het in het antwoord op vraag 18 naar voren is gebracht.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter! Ons springende punt blijft – en de staatssecretaris heeft daar niet helemaal antwoord op gegeven – dat wij niet zien dat het samenstel van aangekondigde maatregelen ook werkelijk dit jaar tot een bezuiniging van 194 mln. leidt. Wij zitten nu al halverwege dit jaar en de staatssecretaris geeft zelf aan dat een deel van de maatregelen zelfs nog in het kabinet moet worden besproken en dus nog niet ten uitvoer kan worden gebracht. Daarmee roept hij toch een probleem over zich af. Loopt hij niet het grote risico dat hij straks terug moet naar het kabinet met een onhaalbare taakstelling, waarna opnieuw moet worden bekeken hoe het tekort kan worden gedicht? Kan dat niet beter worden vermeden?

Staatssecretaris **Cohen**: Voorzitter! Ik ben daar zeker op dit moment niet bang voor. Ook hier is sprake van instroom en uitstroom, twee zaken die nauw met elkaar samenhangen.

Het hele beleid is erop gericht om de zaak binnen proporties te krijgen. Op het vlak van de uitstroom zitten er in het pakket een aantal mogelijke bezuinigingspunten, afgezien van de taakstellende bezuiniging bij de opvang, en daarnaast kan de bezuinigingsdoelstelling mede worden gerealiseerd door een lagere instroom. Daarvan lijkt op dit moment enigszins sprake te zijn. Ik ben er op dit moment dus niet bang voor dat wij de bezuinigingstaakstelling op de totale begrotingsrealisering niet halen.

De **voorzitter**: Het lijkt mij dat heer Vendrik en u het daarover vanavond niet meer eens worden.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, op een nader te bepalen tijdstip te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 1999 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (26533).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

Mevrouw **Verburg** (CDA): Voorzitter! Misschien kunnen wij nog voor de 24ste dit debat afronden, want ik heb maar een paar minuutjes nodig.

Ik wil het hebben over een post op de suppletore begroting waarop de minister 55 mln. vrijmaakt voor eventuele bezuinigingen bij het CBS. Daarvoor haalt zij onder meer 25 mln. weg bij de post bedrijfsgerichte technologiestimulering. Mijn fractie heeft daarover een vraag gesteld in de schriftelijke ronde. De minister heeft daarop geantwoord dat een en ander geen consequenties zal hebben voor de toezeggingen en de hele gang van zaken dit jaar. Mijn fractie vindt dit onbegrijpelijk. Het is van tweeën één: óf deze post zit al jarenlang te ruim in zijn jasje waardoor er sprake is van onderbenutting en dan deugt de klaagzang van het bedrijfsleven niet dat

hiervoor nooit te veel aandacht kan zijn, óf de redenering van de minister is niet helemaal duidelijk. Feit is dat mijn fractie al in de schriftelijke ronde heeft aangegeven hiertegen bezwaar te hebben. Dat bezwaar wordt niet opgeheven, zeker niet nu de reorganisatie bij het CBS nog onvoldoende vorm heeft om er op deze manier op vooruit te lopen.

Minister **Jorritsma-Lebbink**: Voorzitter! Wij hebben gepoogd dit in de schriftelijke antwoorden goed uit te leggen. Ik kan de verzekering geven dat als niet het CBS aan de orde was geweest, binnen het kabinet over hetzelfde geld ook een discussie had plaatsgevonden. Het gaat om een vorm van onderuitputting. Misschien zou de minister van Financiën het geld goed hebben kunnen gebruiken om een deel van de taakstelling te realiseren die nodig is om de begroting voor dit jaar nog sluitender te maken. Misschien ook zou hij mij hebben toegestaan om met dat geld leuke dingen te doen. In elk geval was het geld niet nodig voor de beleidsdoelen waarvoor het beoogd was. Ik zal proberen dat nog een keer uit te leggen.

Het is waar dat behoorlijke bedragen vrijgemaakt zijn op een groot aantal artikelen, waarbij artikelen zitten als specifieke, bedrijfsgerichte technologiestimulering, spur- en ontwikkelingswerk en toepassing energiebesparingstechnologie en duurzame energie. Laat ik de kern nog maar eens noemen. Er is geen sprake van aantasting van lopend of voorgenomen EZ-beleid. Al het in het verleden gevoerde beleid en in de toekomst te voeren beleid kan gewoon worden uitgevoerd. Beleid voeren is in dit geval synoniem voor het mogen aangaan van verplichtingen. Verplichtingen kennen altijd een bepaalde kasuitfinanciering. Deze vindt vaak plaats na het jaar waarin de verplichtingen zijn aangegaan. Het is een feit dat je in de loop van het jaar kunt zien hoe het gaat met de kas. Recente inzichten in de kasbetalingen van dit jaar die plaatsvinden op basis van de aangegane of nog aan te gane verplichtingen, geven aan dat bepaalde kasbetalingen trager of niet geheel zullen plaatsvinden. Het betreft veelal aflopende reeksen. Die ruimte in de kasuitfinanciering wordt